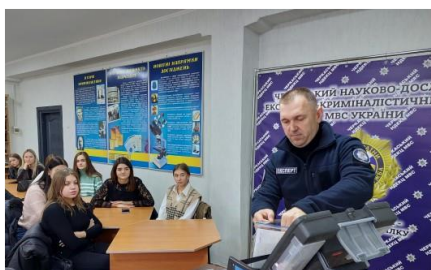

Черкаський інститут пожежної безпеки
імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України
Академія Державної пенітенціарної служби (м. Чернігів)
Придніпровський районний суд (м. Черкаси)
Черкаський державний технологічний університет
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
Черкаський науково-дослідний експертно-криміналістичний
центр МВС України

Правовий дискурс

***Матеріали IV Всеукраїнської
науково-практичної конференції
здобувачів та викладачів закладів вищої освіти***

10 жовтня 2024 року

м. Черкаси

Рекомендовано до друку вченою радою факультету цивільного захисту
Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України
(протокол №1 від 25 вересня 2024 р.)

Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому доступі
експертною комісією інституту з питань таємниці
(протокол №9 від 30 вересня 2024 р.)

Редакційна колегія:

ЛЕСЕЧКО Дмитро – т. в. о. начальника Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, кандидат технічних наук;

ЗЕМЛЯНСЬКИЙ Олександр – т. в. о. заступника начальника Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України з наукової роботи, кандидат технічних наук, доцент;

ТИЩЕНКО Євген – заступник начальника факультету цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, доктор технічних наук, професор;

АКСЬОНОВ Василь – директор Черкаського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України;

АНІЩЕНКО Вікторія – професор кафедри педагогіки та гуманітарних дисциплін Академії Державної пенітенціарної служби, доктор педагогічних наук, професор;

БІЛЕКА Аліна – доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, кандидат юридичних наук, доцент;

КОСТЕНКО Віталій – начальник кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, кандидат наук з державного управління, доцент;

КРИШТАЛЬ Тетяна – професор кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, доктор економічних наук, професор;

ОБРУСНА Світлана – професор кафедри державно-правових дисциплін Черкаського університету імені Богдана Хмельницького, доктор юридичних наук, професор;

ТЕПТЮК Людмила – доцент кафедри історії та права Черкаського державного технологічного університету, кандидат історичних наук, доцент;

ТЕПТЮК Максим – Уповноважений ВРУ з прав людини у Черкаській області, член Національної асоціації адвокатів України;

ЧУБАНЬ Вікторія – доцент кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України, кандидат економічних наук, доцент.

П 68 Правовий дискурс: Матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів та викладачів закладів вищої освіти. Черкаси, 10 жовт. 2024 р. К. : 7БЦ, 2024. – 306 с.

ISBN 978-617-549-422-6

Матеріали збірника присвячені актуальним проблемам, що стосуються сучасного стану юридичної науки в Україні. У публікаціях досліджуються: теорія та історія держави і права; конституційне право; муніципальне право; цивільне право і цивільний процес; сімейне право; господарське право, господарсько-процесуальне право; трудове право; право соціального забезпечення; земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право; кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність; судоустрій; прокуратура та адвокатура; міжнародне право; організаційно-правові основи антитерористичної безпеки держави.

УДК 34

ISBN 978-617-549-422-6

© Авторські тексти, 2024

Секція 12. Нормативно-правове регулювання у сфері цивільного захисту

Ірина БАШУК, Дмитро КРИШТАЛЬ

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ, ВКЛЮЧАЮЧИ ОСТАННІ ЗМІНИ ТА ВИКЛИКИ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ	283
--	------------

Анастасія КЛИМЕНКО, Тетяна КРИШТАЛЬ

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ В СИСТЕМІ ДСНС УКРАЇНИ	284
--	------------

Віталій КОСТЕНКО

ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВИХ НОРМ НАДЗВИЧАЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	288
---	------------

Валерія БРУС, Тетяна КРИШТАЛЬ

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ СПИСАННЯ МАЙНА В ПІДРОЗДІЛАХ ДСНС УКРАЇНИ	290
--	------------

Єлізавета МИХАЛЕНКО, Дмитро ЖУРБИНСЬКИЙ

ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ОКУПОВАНОЇ ТЕРИТОРІЇ	293
---	------------

Юлія ПАНІМАШ

ДО ПИТАННЯ ЗМІН ЗАКОНОДАВСТВА В ПОРЯДКУ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ.....	295
---	------------

Секція 12. Нормативно-правове регулювання у сфері цивільного захисту

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ, ВКЛЮЧАЮЧИ ОСТАННІ ЗМІНИ ТА ВИКЛИКИ У КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Ірина БАШУК, факультет цивільного захисту, група 44-с

НК – Дмитро КРИШТАЛЬ, канд. наук з держ. упр.

*Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України*

Цивільний захист є однією з ключових сфер державної політики, спрямованою на захист населення, територій, майна та довкілля від надзвичайних ситуацій. Протягом останніх десятиліть в Україні відбувається постійне оновлення законодавства у сфері цивільного захисту, зокрема у контексті адаптації до міжнародних стандартів та рекомендацій. Це дослідження присвячене аналізу розвитку нормативно-правової бази України у сфері цивільного захисту, а також оцінці її відповідності міжнародним стандартам та викликам сьогодення.

Починаючи з 1993 року, коли було прийнято Закон України "Про Цивільну оборону", до сьогодення часу в Україні відбулася значна еволюція законодавства у сфері цивільного захисту. Важливим кроком стало ухвалення Кодексу цивільного захисту України у 2012 році, який закріпив нові підходи до управління надзвичайними ситуаціями, інтегрував сучасні принципи ризик-менеджменту та забезпечив правову основу для координації діяльності між різними відомствами та установами.

Останні роки стали періодом значних змін у законодавстві України у сфері цивільного захисту, що були зумовлені новими викликами, серед яких особливо виділяються збройний конфлікт на сході України, зміни клімату, а також збільшення частоти та масштабу природних і техногенних катастроф. Внесення змін Кодексу цивільного захисту України у 2022 році стало відповіддю на ці виклики. Основні нововведення включають:

- Впровадження системи ризик-орієнтованого підходу: законодавчі зміни спрямовані на посилення оцінки ризиків на місцевому рівні. Встановлено вимогу щодо регулярної оцінки ризиків та розробки місцевих планів дій з їх зменшення, що враховують як природні, так і техногенні фактори.

- Посилення ролі місцевих органів влади: зміни передбачають розширення повноважень та обов'язків місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо планування, фінансування та реалізації заходів цивільного захисту. Це включає вдосконалення координаційних механізмів та посилення відповідальності за неефективне реагування на надзвичайні ситуації.

- Адаптація до вимог ЄС та міжнародних стандартів: ухвалено низку підзаконних актів, що гармонізують національне законодавство з директивами Європейського Союзу у сфері попередження та реагування на надзвичайні ситуації. Це включає оновлення правил щодо управління

Секція 12. Нормативно-правове регулювання у сфері цивільного захисту

небезпечними об'єктами, поводження з небезпечними речовинами та відходами, а також забезпечення безпеки критичної інфраструктури.

• Інноваційні підходи та використання сучасних технологій: внесено зміни, що передбачають використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій для раннього виявлення надзвичайних ситуацій та координації дій рятувальних служб. Наприклад, законодавчо закріплено застосування цифрових платформ для моніторингу загроз, що дозволяє скоротити час реагування та підвищити ефективність заходів із захисту населення.

Україна активно інтегрує принципи та підходи міжнародних договорів та стандартів, таких як Рамкова програма зменшення ризиків катастроф Сендай (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030). Це передбачає впровадження ризик-орієнтованого підходу, посилення співпраці з міжнародними організаціями та інтеграцію передового європейського досвіду в національне законодавство.

Розвиток законодавства у сфері цивільного захисту України демонструє позитивну динаміку у напрямку адаптації до міжнародних стандартів та ефективної відповіді на нові виклики. Однак, для подальшого вдосконалення необхідно зосередитись на зміцненні інституційної спроможності, вдосконаленні механізмів фінансування та посиленні ролі місцевих громад у системі управління ризиками.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Доліновський, В. А., Черниш, О. В. Розвиток законодавства України у сфері цивільного захисту: сучасний стан та перспективи. Науковий вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління, № 2(9), 2023. С. 15-22. URL: <https://nv.nuczu.edu.ua/download/pdf> (дата звернення: 12.09.2024).
2. Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030. United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDRR), 2015. URL: <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030> (дата звернення: 12.09.2024).
3. Лавренюк, І. В. Гармонізація національного законодавства з європейськими стандартами у сфері цивільного захисту. Юридичний журнал, № 6, 2021. С. 45-52.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ В СИСТЕМІ ДСНС УКРАЇНИ

*Анастасія КЛИМЕНКО, факультет цивільного захисту, 46С група
НК – Тетяна КРИШТАЛЬ, д-р екон. наук, професор
Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України*

Належне виконання особовим складом посадових обов'язків є важливою умовою успішного виконання завдань за призначенням. Серед методів забезпечення службової дисципліни застосування дисциплінарних стягнень посідає важливе місце.

Підтримання на належному рівні службової дисципліни та законності особами рядового та начальницького складу служби цивільного захисту в службовій діяльності полягає, насамперед, у бездоганному і неухильному